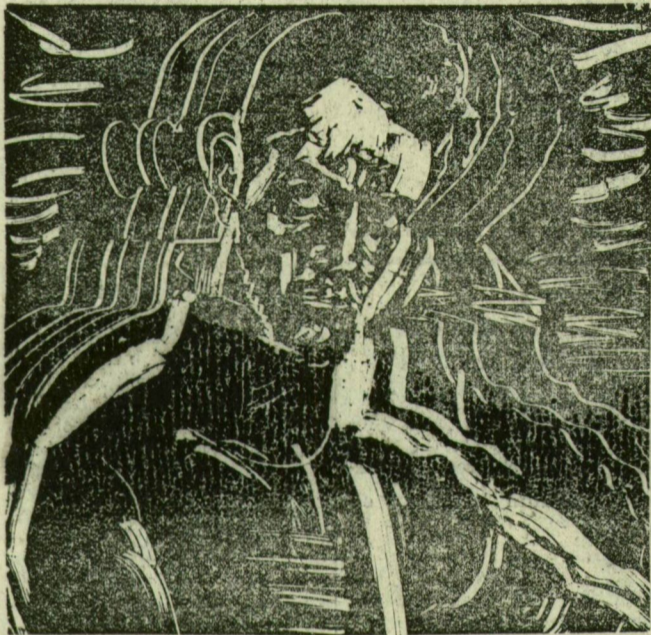




# DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA



Vinkler László grafikája

## Petőfi napja

„Ezt a napot Petőfi napjának nevezte a magyar nép: mert ezt a napot ő állította meg az égen, hogy alatta végigkúzdhesse a nemzet hosszúra nyúlt harcát szabadsága ellenségeivel. Egy reggeltől estig tartó fényes álom volt ez az egész nap. Egy folytonos gyönyör, mely olyan édes, hogy szinte fáj.” Ezt a napot, 1848. március idusát Petőfi napjának nevezzük ma is, 134 évvel a lázas események után. Petőfi arca és Petőfi napja olyan hullámokat vert a magyar történelemben, melyek máig gyűrűznek, s melyek föl-korbácsolják 1919 viharait, erősítették a hitet 44-ben, győzelemre segítették 45 tavaszán a végleg elnyert szabadságot.

A történelem nem állóvíz, folytonos hullámzás, örökös mozgás, változás. Amikor a felismert szükségszerűség mámoros pillanatai fölforgatják az érzelmeket, tettekre váltják az eszméket, amikor legmagasabbra csapnak a történelem hullámai, s legmetszőbben fújnak friss szelek. Akkor érhető tetten a tömegek öntudatra ébredése, cselekvőkészsége, forradalmi láza. Százharminnégy esztendő óta a magyar nép minden fontos sorsfordulója Petőfi napjának örököse.

Kokárdavirágokat tűzünk gomblyukainkba; szívünk fölé a tisztelet, az emlékezés és a hűség trikolorrözszeit. A piros a forradalmi harcokban elhullajtott vér színe; a fehér érzelmeink és gondolataink tisztasága, becületessége és őszintesége, a zöldben a tavasz kiolthatatlan reménye, az újbóli nekibuzdulás fesztelen öröme. Ez a piros-fehér-zöld kokárda éppúgy hozzátartozik 1848 polgári forradalmához és a szabadságharchoz, mint ahogy a piros szegfűsapkarózsza a Tanácsköztársaság eszmélő katonáihoz, mint ahogy a vörös csillag 1945 tavaszához. E három egymást követő történelmi tavasz népünk életének legszebb ívét kapcsolja egybe. Azokat a dátumokat és eseményeket, amelyek lépcsőfokain a magyarság nemzetévé érett, kivívta önállóságát, szabadságát, megeremeltette mai szocialista társadalmát.

Százharminnégy évvel ezelőtt a szivarfüstös Pálvaxban ritka bajszú, pelyhedző állú, fekete afillás fiatalemberek álmondták a magyar nép sorsának jobbra fordulását, hímezték érzelmeikből, gondolataikból a világszabadság eszméjét. Ezek az ifjak mondtak példát azon a havas esővel áztatott márciusi napon a világ számára tette-készségből és cselekvésből, tiszta forradalmi hitből és a felismert szükségszerűség nagyszerű alkalmának tettenéréséből. Petőfi alig 25 éves, Jókai 23, Vasvári 22. Bunyóvszky Gyula és Vajda János alig 20. S ők vezetik az egyre gyarapodó tömeget a Múzeumkertbe, az egyetemekre, Táncsics börtönéhez. Csoda-e, ha a mai örökösök, a forradalmi ifjúsági napok szervezői és résztvevői immár tizenhét éve a márciusi ifjakra emlékezve ezen a napon indítják emlékező, tudatformáló rendezvénysorozatukat?

Mit tudunk ezekről a tavaszokról? Dagerotípiák, kórkarcok, naplótöredékek, röplapok, versek tudósítanak bennünket 48 eseményeiről: agitativ plakátok, pattingó dalok, szögletes mozgású filmkockák, falragaszok hitelesítik a Tanácsköztársaság tananyagait; a felszabadulásról már apáink, nagyapáink saját élményeikből kaphattunk hiteles tudósításokat, melyeket filmhíradók, könyvtárnyi kötetek és dokumentumok sokasága egészít ki. Történelem? Terrésztesen az is, de tulajdonképpen életünket befolyásoló, alakító, ma is élő-eleven példák sora. Tananyag? Az is, de világnézetiünk alapeleme, cselekedeteink mozgatórugója is. Negyvennyolc kokárdája, tizenkilenc kalapácsos embere, negyvenöt pálmagás nőalakja olyan nemzeti ünnepek jelképei, melyek mai feladatunkat előlegezték. Mindaz, ami akkor és azóta történt és ma is történik, a szebb jövőért folytatott forradalmi átalakulás más-más szakasza. A jelenben, ha néha fakóbbnak is tűnik, a mai célok sem kevésbé nemesek, szépek és nehezek.

Holnap március tizenötödike. Petőfi napja. A szabadság napja. A költő így írt róla naplójában: „Ma született a magyar szabadság... Üdvözleget szünetesed nemián magyar szabadságot! Először is én üdvözellek, imádkoztam és küzdöttem érte, üdvözellek oly magas öbömmel, amelyen mely volt tájdamam, mikor még néll-ülőtünk tégedet! Oh, szabadságunk, édes-kegyes újszülött, légy hosszú életű e földön...” Ezért élünk, dolgozunk 134 év múltával most és holnap is, ez megtisztelő és felelősségteljes kötelességünk.

Tandi Lajos

## Negyedszázada bontott zászlót a KISZ

# Ünnepi emlékülés Szegeden

## Dokumentumkiállítás nyílt – Pályázati eredmények

Az MSZMP IKB 1956 decemberében hozott határozatot arról, hogy a párt-szervek mellett ifjúsági titkárok működjenek, hogy induljon meg az ifjúsági szervezet újjászervezése. Az 1957. február 26-iki IKB-határozat már azt is tartalmazza, hogy egységes ifjúsági politikai szervezetet kell létrehozni. A KISZ zászlóbontását a Tanácsköztársaság történelmi évfordulóján, 1957. március 21-én meggyénk és városunk tapasztalt kommunista ifjúsági vezetője, Komócsin Zoltán, az országos szervező bizottság vezetője jelenti be – ezekkel a mondatokkal kezdődik az a kiállítás, mely a KISZ 25 éve Csongrád megyében (1957–1982) címmel a forradalmi ifjúsági napok idei rendezvénysorozatának alaphangulát is megadja.

Újszegeden, a KISZ Csongrád megyei bizottsága politikai képzési központjában az 1980-ban rendezett, a megyéhez kötődő haladó ifjúsági mozgalmak történetét feldolgozó kiállítás mellett az újabb dokumentumokból rendezték meg a KISZ negyedszázados zászlóbontására emlékezve e vizs-zatekinthető tárlatot. A tablónkon fotók, újságcikkek, tagkönyvek, meghívók és egyéb dokumentumok idézik fel két és fél évtized KISZ-életének színes és tartalmas eseményeit. Kmettykó Lajos, a központ igazgatója megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a három évvel ezelőtt megkezdett, a haladó ifjúsági mozgalmak történetét főtároló és földolgozó, nagyszabású munka újabb állomáshoz érkezett. A mostani kiállítás az összegyűjtött anyag javát tárja a fiatalok elé, s néhány nap múlva vasos tanulmánykötet jelenik meg *Fejezetek hat évtized történetéből* címmel.

A Dalstaféta hangulatremtő műsora után Turcsikné Süli Mária, a KISZ Csongrád megyei bizottságának titkára nyitotta meg a KISZ megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére rendezett emlékülést a politikai képzési központban. Hangsúlyozta, ez a program vezetője a forradalmi ifjúsági napok megyei eseményeinek. Kiemelte, hogy az ifjúsági mozgalom felnőtt feladataihoz és küldetéséhez, nemcsak saját sorsát alakíthatja és formálhatja, de az egész társadalom, az ország életét is. Szólt arról, hogy csak a múlt ismeretén érhető meg a jelen, és fűrészhető a jövő. Az ifjúsági mozgalom történetének megismerése és megismertetése, tudományos feldolgozása és az eredmények beépítése a mindennapi munkában a KISZ-nek fontos feladata.

Az emlékülés előadói az elmúlt negyedszázad periódusait vizsgálva fölvezették az ifjúsági mozgalom megalakulásának és fejlődésének történetét, szóltak a legfontosabb események, akciók, határozatok hatásáról. Csatári Dániel egyetemi tanár bevezető előadása a magyar forradalmi ifjúsági mozgalom történelmi útjának legfontosabb állomásait világította meg, jellemzőit gyűjtötte csokorba, utalva a

közeljövőben megjelenő nagyszabású tanulmánykötetire. Mint mondta, ez a vállalkozás kettős feladatot teljesít, egyrészt alkalmas a múlt szemléletli torzulásainak korrigálására, másrészt hatásos fóruma az időszerű üzenetek közvetítésének. Előadásának legfontosabb gondolata, hogy a szocialista átalakulás egységes folyamatát nem szabad darabjaira szabadlani, s ezt a fiatalokkal is tudatosítani kell, hisz ennek birtokában merítenek erőt a múlt példái-ból a jelen feladataihoz és a jövő tervezéséhez.

Négy előadás rajzolta föl két és fél évtized legfontosabb jellemzőit. Micheller Magdolna egyetemi adjunktus, a KISZ helyét és szerepét elemezte a politikai konszolidáció időszakában. Az 1957-től 62-ig terjedő öt esztendő az ellenforradalomhoz vezető okok feltárásának, a társadalmi konszolidációnak, az ifjúsági szervezet újjászervezésének, munkája feltételei megteremtésének, politikai tartalma kikristályosodásának öt éve volt. Az időszak végére vált a KISZ a párt ifjúsági tömegszervezetévé.

Rákai István és Szöllösi Erzsébet főiskolai adjunktusok munkája a 60-as évtized Csongrád megyéhez kötődő KISZ-tevékenységét tette mérlegre. A szocializmus építésének időszakában az ifjúsági mozgalom rendkívül gazdag és sokrétű munkája szervesen kapcsolódott a társadalmi folyamatokhoz. Vastagh Pál egyetemi adjunktus az elmúlt évtized, a 70-es évek ifjúságpolitikájának fő vonásait mutatta be. Ez az időszak, amikor intenzíven változott meg a párt ifjúságpolitikája, a fiatalok nevelése ösztársadalmi ügy lett, az ifjúság megítélése differenciálódott és a mozgalom megtalálta tartalmás helyét a társadalom politikai rendszerében. Az évtized második felében a KISZ szélesen értelmezett nevelő-mozgósító tevékenysége és a döntésekbe való hatásos és eredményes bekapcsolódása ötvöződött egymással.

Szilágyi János, a megyei KISZ-bizottság munkatársa szintén a 70-es évek Csongrád megyei KISZ-munkáját mérlegelte, elsősorban az 1970. februári ifjúságpolitikai párthatározatot követő változások tükrében.

Az elmúlt negyedszázad



A dokumentumkiállítás első látogatói

más aspektusú megvilágítására vállalkozott Tandi Lajos újságíró. Előadásában az elkötelezettség és közéletiség megvalósulásait kereste az egymást váltó fiatal művészművészek alkotásaiban; végezetül Agoston György egyetemi tanár az ifjúsági mozgalom összetett nevelési tevékenységéből a nemzedéki kapcsolatokat emelte ki. Nem a nemzedékeket szétválasztó ellentétekről szólt elsősorban, hanem azokat a kapcsolódási pontokat kereste, melyek erősíthetik az együttműködést, fiatalok és idősebbek között. A társadalom nem nélkülözheti ezt az együttműködést, hiszen az idősebbek tudása, nagy tapasztalata és megfontoltsága legalább annyira fontos társadalmi feladataink megoldásához, mint a fiatalok lendülete, frissesége, türelmetlen tenni akarása. Végezetül jelezte a 25 éves ifjúsági mozgalom legfontosabb nevelési feladatait is. Megállapította, az elmúlt időszakban a KISZ megalapozta létét, elmondta, hogy új céljait joggal építheti eddigi útjának eredményeire, huszonöt év tapasztalataira.

A KISZ Csongrád megyei bizottsága az elmúlt év novemberében pályázatot hirdetett a jubileumra. A haladó ifjúsági mozgalmak Csongrád megyében című pályázatot két kategóriában – dokumentumok gyűjtése és tanulmányok-dolgozatok készítése – írták ki. Az

ünnepi ülés zárásaként hirdették ki a pályázat eredményeit.

A különböző dokumentumok és tárgyi emlékek gyűj-tői közül első díjat kapott a Teleki Blanka Kollégium történetét feldolgozó albumaival Kovácsné Györi Ida, a kollégium volt igazgatója; második lett a SZOTE kolle-giumainak dokumentumait feldolgozó pályaművel dr. Bella Károly igazgató; harmadik díjban részesült a Móra, negyedikben a Her-man Ottó Kollégium kollektívája.

A dolgozatok között első díjat nyert Szegedi Kőolaj-és földgázipari létesítmények – épült a KISZ véd-nemességével című munkájával Vadas József és Oláh István; második lett a má-kói leváltár ifjúsági do-cumentumai 1944–1956 című tanulmányával Kószó János és Vigh Zoltán; a harmadik díjat Ujszászi Ilona egyete-mi-hallgató érdemelte ki. A magyar ifjúsági szervezetek részvétele az 1945-ös vá-lasztási küzdelemben című pályázatával. Negyedik Nagy István mindszenti is-kolaigazgató, ötödik Polyák Andrea vásárhelyi gimna-zista, hatodik a ZÖLDÉRT központjának KISZ-alap-szervezete, hetedik a szente-si Dömsödi Mihály, nyol-cadik két vásárhelyi szak-középiszkolás, Boldizsár Zsu-zsanna és Papp Gyöngyi lett. A díjazottak jutalma külföldi és belföldi utak, könyvtulványok, tárgyu-talmak.



Nagy László felvetelei

Az emlékülés előadásait hallgatják a résztvevők